

Чорнобилем обпечена земля

/Антологія віршів поетів Придніпров'я про Чорнобиль/

Дніпропетровськ

2016

Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Світлова

Чорнобилем обпечена земля

/Антологія віршів поетів Придніпров'я про Чорнобиль/

Дніпропетровськ

2016

Чорнобилем обпечена земля: антологія віршів поетів Придніпров`я про Чорнобиль / упорядник В. Білявська; ред. Т. Сафронова; КЗ «Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова». – Дніпропетровськ, 2016. – 32 с.

Вірші поетів Придніпров`я, представлені в цьому виданні, відновлюють у пам`яті людства тривожні для України й усього світу весняні дні 1986 року, у них митці розмірковують про долю чорнобильців, відчуваючи обов`язок сказати за себе й за них, компенсувати сучасності й майбутньому кожне «Я», без якого країна збідніє, коли живі не скажуть: «Якщо не я, то хто ж?»

Сподіваємося, що вони не залишать байдужими представників різних поколінь, стануть корисними і необхідними педагогам, вихователям і бібліотекарям, що працюють з молоддю, і просто пересічним громадянам України, для яких Батьківщина і рідний край «понад усе».

**Упорядник В. Білявська
Редактор Т. Сафронова
Відповідальна за випуск О. Матюхіна**

Упорядник В. Білявська,

2016

**@ КЗ «Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М.
Светлова», 2016**

Витікає життя, мов із кухля вода,

Омельченко

Не половіють в полі колоски.

Не ходять люди. М'ячики не скачуть.

В Чорнобиль повертаються казки.

Самі себе розказують і плачуть.

Л. Костенко

26 квітня 1986... Минуло 30 років відтоді, коли міф про мирний атом було раз і назавжди розвіяно, а людство повною мірою відчуло і, нарешті, усвідомило, яку величезну загрозу життю може спричинити ядерна катастрофа.

Цього ж року минає 10 років від дати установаження Дня ліквідатора наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, що не було простою випадковістю: ми втратили дуже багато людей, яких суспільству гостро бракує.

Так не повинно бути. Ми забов'язані не лише знати про це, а й відчувати, щоб не засинала совість, не згасала пам'ять суспільства і кожної людини окремо. Саме на таку мету зорієнтоване видання поетичної антології про Чорнобиль. Чому поетичної? Бо у такому жанрі важче приховати фальш: хто біду, найперше біду українського народу, пропустив через власну душу, той здатен доторкнутися такої ж душевної струни, розбудивши багато почуттів у інших, в тому числі і одне з найважливіших щодо цієї біди, – почуття відповідальності за все, що ми робимо з природою, довкіллям, одне з одним.

Саме такими є вірші поетів Придніпров'я, представлені в цьому виданні, що відновлюють у пам'яті людства тривожні для України й усього світу весняні дні 1986 року, у них митці розмірковують про долю чорнобильців, відчуваючи обов'язок сказати за себе й за них, компенсувати сучасності й майбутньому кожне «Я», без якого країна збідніє, коли живі не скажуть: «Якщо не я, то хто ж?»

Сподіваємося, що вони не залишать байдужими представників різних поколінь, стануть корисними і необхідними педагогам, вихователям і бібліотекарям, що працюють з молоддю, і просто пересічним громадянам України, для яких Батьківщина і рідний край «понад усе».

А. Антоненко

НЕ ПОВТОРИТЬ ЧЕРНОБЫЛЬ!

Горит бикфордов шнур.
Прокопчен вохдух чистый.
И свод небесный хмур,
И ранят небо искры.

Земля роняет вздох –
Устала от парадов.
Вокруг – все гуще смог,
Черны крупицы града,

И падают с небес
Кислотные осадки
На воду и на лес,
На головы, на грядки.

Мы сами – не враги –
Наш мир крушим без злобы.
О, разум, помоги
Не повторить Чернобыль!

Антоненко А. Пісня прожитих років: літературно-художнє видання / А. Антоненко – Дніпропетровськ . ІМА-прес. – 2008 . – С. 49-50.

Г. Бідняк

ЧОРНИЙ ВІТЕР

З Чорнобиля
несеться чорний вітер,
і чорний біль
торкається сердець.
І проросли на схилах
чорні квіти,
і чорним став
на цвинтарі чебрець.
Від нього гинуть
наші квіти-діти.
Вся Україна

в чорному вбранні.
О, мамо, мамочко!
Я хочу жити.
Вмирати так не хочеться
мені...
До сонця тягне
кволі рученята,
востаннє ловить
вишні білоцвіт.
А на очах
сивіє його мати.
Стає для неї
чорним білий світ.
Куди ж поділось
росяне світання?
Чому безсила
батьківська земля? —
Усі мовчать.
Кругом одне мовчання.
Померлих предків
голос промовля:
«За що страждаєш,
рідна Україно.
За що прокляття
на оцій землі!?!
Де вже не може
вижити дитина
і не курличуть
в небі журавлі».
Хай голос предка
розум живих збудить,
болючим криком серця —
немовля.
Бо ми ж бо є не привиди,
а люди,
а годувальниця —
одна земля...
Бідою переповнилася чаша.
За що караєш,
Боже, нас, скажи?
О, Господи,
гріхи помилуй наші
і Україну-неньку

збережи!

Бідняк Г. З Україною в серці /
Г. Бідняк. – Дніпропетровськ :
Пороги, 1993. – С. 34-35.

НАДІЯ

Я чую дзвін
І стогін звідусіль –
Поранена то плаче
Україна.
У її грудях
Зріє чорний біль,
І плаче ненька рідна,
мов дитина.
А ми зніміли,
Мабуть, назавжди.
Оглухли в бізнесі.
Того не помічаєм,
Що від повітря,
Навіть від води
Повільно,
Поступово вимираєм.
Навіщо ж нам
Тепер оця АЕС?!
Що загубила
Неньку-Україну.
Навіщо нам
Безтямний той прогрес?!
Що творить смерть нам,
Спільну домовину,
З якої чути стогін,
Плач та дзвін,
Що душу роздирає нам...
О, Боже!
Молімось Богу.
Допоможе він,
Якщо держава нам
Не допоможе...

Н. Дев'ятко

МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ

*Присвячується Леоніду Топтунову,
СІУРу четвертого блоку ЧАЕС*

Тиха ніч опустилась на землю,
Змовкло птаство, палають зірки,
Шурхотять чисті води підземні,
Люди втомлені дивляться сні.
Марить сном зачарована Прип'ять,
І прямують на північ вовки,
Весняною красою сповитий
Ліс гойдають південні вітри.
Час іде, простягаючи руки,
На побачення Доля спішить
В місце страху, прокляття, розлуки,
Де людині вже більше нежить.

Тиха ніч опустилась на землю,
Біля річки будують ЧАЕС –
П'ятий блок. Ну а поряд четвертий,
Як полин не вписався в букет
Весняного живого цвітіння,
Яблуневого снігу і мрій,
Сосен, що тяж пізнають жовтіння,
Річки, гордої як буревій...
Починається дослід, що потім
Покоління та світ проклянуть.
Та то буде не зразу, і досі
Не траплялось аварії тут...

Тиха ніч опустилась на землю,
Як незаймане, чисте дитя.
Хоч боїшся, хоч зовсім не певен,
Та назад вже нема вороття!
Наказали, то треба зробити,

Хоч волає вже серце: «Спинись!»
Та протести його відхилити,
І сказали йому: «Підкорись!»
Ну а поки ти з ним домовлявся
І контроль непомітно втрачав,
Вибух голосно в ньому озвався,
І в ядрі враз вогонь запалав.

Тиху ніч роздирає багаття,
Замість місяця «світить» графіт.
Що ми скоїли?! Люди, ми ж браття,
Тож навіщо вбиваємо світ?!
Заклик прийнято. Інші люди
Нерозважливо кинуться в бій,
Бо їм байдуже, що з ними буде –
Як кохаєш, стояти не смій!
Не віддячить країна, сториця
Та в кишені начальства впаде.
Смерть сміється в обличчя сміливцям,
Багатьох їх вона забере.

В нас країна сумна, бо незграбно
На пости призначає не тих,
Хто у дійсності справою вільно
Без звязків володіє, своїх
Помилки не цурається, блату
Визнавати не буде в житті,
Закохається в любую справу,
І роки їй віддасть золоті,
Буде матінку-землю любити,
Пам'ятати про дурість людську,
Щоб начальнику твердо сказати:
«Відмовляються – так не зроблю».

Бо інакше стається як нині,
Бо мандрують по Зоні вовки.
Стала Прип'ять – чи місто, чи привид –
Забувати минулі роки.
Засинає забруднена Прип'ять,
Спочиває в ній Смерть по ночах,
Мертвим подихом ліс оповитий
Мліє в лагідних, ніжних вітрах.
Час іде, простягаючи руки,

На побачення Доля спішить...
Де ж те місце прокляття й розлуки,
Де знов помилку скоїмо вмиль?!

Дев`ятко Н. Три кроки
до світанку: Вірші. Проза / Н. Дев`ятко. –
Дніпропетровськ : Гамалія, 2005. – С. 32-34.

А. Дёмин

ЗВЕЗДА ПОЛЫНЬ

*И упала звезда полынь на треть земли...
(Откровение Иоанна, гл.8)*

Звезда Полынь упала с неба
На треть источников воды
И вместо вкуса соков хлеба
В них появилась соль беды.
И все, кто эту воду пили,
Их было третья часть землян,
Иль отравились, иль погибли
От язвенных смертельных ран.
Звезда опять возшла на небо,
Возмездия напившись всласть,
Проклятья ждет или молебна,
Готовая всегда упасть.

26 АПРЕЛЯ

Кто услышал Чернобыля звоны,
Тот услышал страданья Земли.
В мире есть внеземные законы,
Их земными потом нарекли.
Как в скорлупку ореха от кедра,
Что случайно в дороге нашли,
Мы вгрызаемся, алчные, в недра
Беззащитной ранимой земли.
Не за деньги и корочку хлеба,
Не какой-то земной лиходей,
Это мстит за бездушие небо,
За пустую надменность людей.

За возросшую бесчеловечность,
Осквернение тихих могил,
За безверие в кару, беспечность,
Гнев Чернобыля заговорил
Сила Космоса гордое рушит,
Где духовность на убыль пошла.
Это умерших светлые души
Стонут двадцать шестого числа.

Дёмин Г. На Библию я руку
положил...: Стихотворения. Баллады. Поэма / А.
Дёмин. – Днепропетровск : Инновация, 2011. – С.
5-6, 55-56.

Г. Калиниченко

ЧИЙ ЦЕ БІЛЬ?

Чорнобиль... Чий це біль?
Твій? Мій? Чи всіх людей Землі?
Чий це біль – живих –
Чи ненароджених?
Чий це біль – біль Землі всієї?
Біль від ран без крові, без вибору –
Дитини чи старого?
Чи дівчини тієї, що нецілована?
Чий це біль – отой Чорнобиль?
Чий це біль – чи тільки – України?
Чи світу усього?
Чий це біль – Чорнобиль...

Чорно...Былъ : Проза. Стихи. –
Днепропетровск : Гамалия, 2006. – С. 39.

П. Кашаев

ВЕТЕР ЧЕРНОБЫЛЯ

Мы освоили мирный атом
и не знали, что дерево рубим,
На котором живые ветви
не заменит «радость побед»....
А под Киевом — белые маки,
как бескровные детские губы
Тихо шепчут в ладони ветру:
«Кто вернет наш привычный цвет?»

Кашаев П. Твоє

огниво: Стихи и песни / П. Кашаев . —
Днепропетровск : ИМА-прес, 2005. — С. 222.

Ю. Кириченко

...Світ свідком був, коли Зоря Полин
Неждано обпекла серця і душі,
І грім упав у пелену долин,
І гори згорбилися, величні й дужі...
На чорний біль отверзлися вуста,
Але не сміли з розпачу кричати...
І то дарма, що в села і міста
Смерть заступала на незримі чати...

ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ

...Горді, у стражданні безголосі,
Бродять чорним лісом сиві лосі...
Обминають вигублені села,
Стежка їхня в дійсність невесела...
Обереги відцурались зони,
В мертвих вікнах хто б полив вазони?...
Крізь паркан потрісканий травина
В комашні пита: «Чия провина?»
Та мовчить Господь і всі Пророки:
В хаті, при іконах, розпач, змроки...
В павутині, де цвіла лампадка,
Невгава лиш муха-психопатка...

Ю. Кібець

ЛИСТ ДО ДРУГА ІЗ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ЗОНИ

Поріг білої хати –
 той больовий поріг,
Переступивши який,
 ти спізнав України болі...
Сік молодий верби, оленя кровобіг
 ти відчуваєш, ніби
сам народився в полі.

Пороги старі Дніпра –
 теж пороги судьби,
Переступивши які,
 ми на душу собі наступили...
Зелень та цвіль води,
 чорнобильські хижі гриби –
Хіба не ми особисто
 отруюєм небосхили?!
На кого кивати нам?
 Друже, на плечі обом
Лягає відповідальність
 дочасно опалим листям...
Мало, ой дуже мало
 отримать Червоний Диплом,
Ще зміст Червоної книги
 треба зробити чистим!

Антологія поезії Придніпров'я / Під загальн.
ред. В. Коржа ; упоряд. В. Савченко. –
Дніпропетровськ : Січ, 1999. – С. 166.

В. Корж

ДУМА ПРО НАШУ ДОЛЮ

Нам судилось з колиски – чи тюрма, чи ярмо,
Ще з валуєвських днів нас вінчали з крамолою,
Тому ми, українці, навіть і мовчимо
Українською мовою...

Це, одначе, не означа, що найкраща вона
І всесвітнього поклоніння у світі гідна,
Просто вона – од матері нам одна,
Просто вона – наша рідна.

І горе наше при нас, а не десь за високими горами,
І мати хрещена наша зветься Голодоморою,
Тому ми, українці, коли говоримо, то говоримо,
А коли мовчимо, то – мовчимо
Українською мовою!

Хто не знає її, хай не плута її з «наречієм»,
Хто не чує її, хай не каже:
Замало у ній голосних...
Вона ж вся цнотлива, мов безталанна наречена,
Котру в гареми приголосних
Гнали євнухи чужинських книг.

Хліб наш насущний плекаєм з відчаю-тривоги,
Не оскудіти ниву за хімізовану молимо,
Тому ми, українці, і в турботах своїх мовчимо
Українською мовою!

Визволили її з неволі, а вона, як Маруся Богуславка,
Благосно визволя нас, невільників, із яничарських
оман,
Де лишилася титла, де кома, де відчайдушна крапка
Знає лиш Дике поле, котре сповив туман...

Чорнобильська примара людей, мов чума,
Косить цезієвою косою з люттю непогамовною,
Тому ми, українці, і в скорботах своїх мовчимо
Українською мовою!

Якби ж у своїй же державі навчилися ми говорити
Задля людського, не задля святкових окрас!

При нашім умінні мовчати лишилися чуття
громовиті
І ангел-хранитель небесної долі Тарас!

ЗНИКНЕННЯ ПЕРЕБЕНДІ

Перебудемо біду, як велить легенда
Стародавня та утішна – дума на меду,
Десь на вічній кобзі грає сивий Перебендя,
Той самісінький блукалець у Тарасовім саду.

Шапка-бирка важка, свитина – легенька,
Латана-полатана, у джерельній прана,
Одна пісня сумна, інша – веселенька,
Бо блаженства гуртового щира душа прагне.

Слухає старий пісняр, як патлаті хлопці
На гітарах у мотуззі б`ють заморський ритм,
Котиться вечірнє сонце по курній толоці,
Голову схилив чубату, зажурились старий...

«Видно щось та не так, – думає невтішно, –
В нашім краї не було отаких музик,
Ані лях, ні москаль безсоромно-грішно
Блазнювати так не сміли, та й козак не звик...
Може, се не Україна? – раптом стало лячно, -
І отак, де хвиля хлипа, може, не Дніпро?
Може, я отак наосліп втрапив необачно
Аж на берег басурманський в бісівське нутро?»

Стиха заспівав своєї – сумно для початку
Про Чорнобиль й порожнечу гаманців й комор,
І почув, як реготнули хвацькі потерчата:
«На сто баксов тянет жилу старый мухомор!»

Встав кобзар посеред степу, начебто на страту,
Зрячі сльози покотились з полинових вій.
«Мабуть, вже пора додому – аж туди вертати,
Де Тарас мене полишив при могилі степовій».

Марево тремке гострило терній вовчі ікла,

Будякове хиже око сизим пурпуром цвіло,
Довго постать бовваніла, доки й зовсім зникла,
Мов в краю цім Перебенді зроду не було...

Антологія поезії Придніпров'я / Під загальн.
ред. В. Коржа ; упоряд. В. Савченко. —
Дніпропетровськ : Січ, 1999. — С. 184-185, 188-189.

І. Макаров

МИРНИЙ АТОМ

Знов співає Україна,
Ми народ багатий,
В нас у кожного тепер
В хаті мирний атом.

І сусідам позичили,
Чого там жаліти,
І рентгени хай збирають
Наші й їхні діти.

Вже рентгенами покрито
І Дніпро, і кручі...
Та нові усе будують
Станції могуті.

Та нащо нам тії бомби
Атомні кидати...
Досить станції одної,
Як її зірвати.

Інститути два відкрили
Провірять продукти...
Не обстежують людей,
Нащо такі шутки.

Он живуть же ті японці,
Що рентгени мали...
І нічого не сталося,
Вік свій доживали.

Макаров І. Батьківщино моя, Україно : Вірші /
І. Макаров. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. —

Ф. Минка

ЧОРНОБИЛЬ

Нікого немає,
Нікого немає...
В провулках лиш вітер
Самотній гуляє;
Будинки стоять
Спорожнілі і мертві,
Дерева охоплені
Жовтою смертю.
Нікого немає,
Нікого немає...
Ніхто не гукне,
І ніхто не спитає.
Тут звечора сонце
Упало, а зрання
Не сонце світило,
А лиш сподівання.

Чорно...Быль : Проза. Стихи. –
Днепропетровск : Гамалія, 2006. – С. 73.

Б. Мозолевський

ОСТАННЯ СІЧ

Шалений лет – і потяг проминув
Кривого Рогу димарі червоні.
Вони услід рвонулись, наче коні,
І стали. Й попливли у далину.
І знову лет – крізь відстані, крізь ніч,
Крізь кіммерійство, скіфство, половецтво.
І потяг мчить, немов стріла ловецька,
І цілий всесвіт падає навстріч.
Куди цей лет? – мовчить німа півтьма.
Якби ж під неї зазирнуть могли ми!
У вічність обсипаються могили –
Ні відгуку, ні просвітку нема.
Дорогою стріли віки пройшли, –

Всі формули, всі знаки постирали.
Дорогою стріли, де йшли воли,
Загвинчуємось в космос по спіралі...
...Так думав я, так я верстав ту ніч,
Минаючи прадавні кочовиська.
Попереду була остання Січ –
Покровська, може, може, – Чортомлицька, –
Хто зна, хто зна? – Тепер про те не вчать.
Вже й ті знання, неначе лід, розтанули,
На них міцну поставлено печать:
Ні першої не знаєм, ні останньої.
Неначе тут козацтво й не гуло,
Боронячи наш край від супостата.
Неначе тої Січі й не було, –
Розорана, розтерзана, розп`ята,
Залита водосховищем гнилим,
Доценту перекопана кар`єрами,
Немов на тому й робимо кар`єру ми, –
Чим більше нашим предкам дозолим.
Як тільки їхню пам'ять не ламали!
Аж поки схаменулись: – О – го –го! –
А звідки ж проститутки й наркомани? –
Та звідки ж, від безпам'ятства того!
Якби ж душа високим їм горіла,
Хіба б вони топили в чарці світ?
Самі ж ми підрубали їм коріння,
А нині ще й клянем за сухоцвіт.
А хто ж нам затикав роти раніше,
Коли вони були іще малі? ..
Чорнобиль, хлопці, – страшно. Та страшніше –
Новітнє яничарство на землі.
Не знаючи тепла своєї віті,
Воно ж не може серцем прояснить!
Від нього всі Чорнобилі на світі, –
Збагнуть самі це й іншим пояснить.
Не дайте, як овець, вас гнать до гурту!
Ми – люди, ми – суспільство, а не гурт.
Не вірю я, що всі ми вже манкурти:
Ставайте поруч, хто ще не манкурт.

Перепустка до зони Чорнобиль : Поетична
антологія. Друге видання . – К. : ТОВ «Юг», 2006.
– С.98-99.

Н. Нікуліна

Вітер сивий – з полинного болю.
Так чорнобильно віє, полинно.
Перелітні не з власної волі
Малі діти твої, Україно.
Ти їх шлеш там, де чистії води,
Ти їх шлеш, де земля здоровіша.
А за ними напружена тиша.
Плач – у зболенім серці народу.
З-під незримих мечей небезпеки,
З-під крила небезпечної тиші
Линуть, линуть, мов білі лелеки,
З рідних хат, з рідних місць, де колише
Віти яблунь той вітер гіркавий,
Вітер смутку і тихої туги...

* * *

Тривожна сирена уяви:
чорнобильська писанка чорна,
яку розписала дівчинка
для своєї бабусі, –
неначе погасле сонце.
О, здатність дітей – РОЗУМІТИ...

* * *

Чи він засне
недремний
«мирний» атом
в бетоннім сповиткові саркофага?
Фізично майже
часом відчуваю
який тонкий у нього сповиток...

Нікуліна Н. Знамення калини : Вибране /
Н. Нікуліна. – Дніпропетровськ : Січ, 2000. –
С.18, 19.

О. Омельченко

Витікає життя, мов із кухля вода,
І Чорнобильський смерч понад страхом вита.
Той посмів, хто боявся за шкуру і славу,
Обдурити людину, і ось уже кара...
Та чому ж не над ним, – понад нами літа,
Й витікають водою із кухля літа.
І малесенький хлопчик не знає причини,
Де дівається сила з худенького тіла.
І маленьке дівчатко, що харкає кров`ю,
Свій розтерзаний розпач несе над судьбою...
Винахіднику, як тобі зараз живеться?
Не стискаються в розпачі совість і серце?
Мій правителю, де хоча б зле каяття?
Ах, твоє ж не заділи, на щастя, життя!
Та колись, коли страх говорить відверто
Промине у людині відлуннями смерті,
Пролунає, мов постріл, прокляття богам,
Не Всевишнім, – земним і чортячим синам.
...А щоліта грізніші дощі смертоносні,
І жовтіють городи,
Хоч ще і не осінь.
І уже з гіркотою, крізь жах перешкоди,
Я благаю дитину:
– Не пий сиру воду!
Просить яблучко доню:
– Почисть, я отрута!
Плаче ягідка: – Доню, хай буду забута!
– І яєчка не пий! – просить курочка доню.
Просить рибка: – не їж мене, я нездорова...!
Запитально-розплющені очі питають...
Бідні дітки не вірять, що вже помирають.
...Проклинали фашистів, убивць Хіросіми.
А тепер мовчимо, мов закляті, усі ми!
І болять в мені рани Чечні й Карабаху,
І чорнобильський стронцій вбива в мені птаху,
І болить у мені
кожна рана планети.
Милий усміх землі,
свіжий повіву,
де ти?!

С. Поливода

Не должно быть чёрных юбилеев,
Но они-то, к сожаленью, всё же есть...
Мы дружить с Природой не умеем,
И ужасна её праведная месть.

Мстят нам и машины, и приборы
Злобой, взятой у людских умов взаймы;
И на зоны делятся просторы
С беспощадной меткой ядерной чумы.

Ни одной, пусть крохотной, пустыни
Нет в Европе, нас учили в школе, но...
Вопреки всем атласам – отныне
Чуть не в центре её – мертвое пятно.

Там не дуют суховеи жарко,
И барханы в знойной дымке не плывут.
Зеленеют там леса и парки.
Но дома уже забыли про уют...

Хрипло стонут ржавые качели,
Ветер мячики гоняет во дворах.
А ведь там дрались, игрались, пели,
Жили люди там... Теперь прописан страх.

Пылью затуманенные шторы
Не впускают солнца теплые лучи.
Но как встарь садятся на заборы
На хвостах весну несущие грачи.

И идут, идут во снах счастливых
По тропинкам промелькнувших мимо дат
Те, кто памятью былою живы,
Те, кто рвётся в своё прошлое, назад.

Нет, не все еще просохли слёзы,

Море скорби плещет бурною волной.
И вплелись седые пряди в косы
Украины – неньки-матери родной.

Двадцать лет прошло с начала ада,
Но висит над нашей Родиной пыль
Радиоактивного распада –
Продолжается Чернобыльская быль.

Черно...Быль : Проза. Стихи. –
Днепропетровск : Гамалия, 2006. – С. 79-80.

Є. Рибас

ЧОРНОБИЛЬ

Ще не було такого лиха,
Ще не було таких страхіть –
Чорнобиль ледве-ледве диха,
А біла смерть усе стоїть.

Звисають кетяги калини
В обійстях радіонуклід.
Чорнобиль – горе України,
Її страждальної землі.

Дніпро і Прип`ять посивіли,
Та випромінюють тепло.
А у людей немає сили
Здолати променеве зло.

Та пелюстки весна зроняє –
Не припиняється життя.
Над українським ріднокраєм
Надія піднімає стяг.

Черно...Быль: – Проза. Стихи. –
Днепропетровск : Гамалия, 2006. – С. 82.

Я. Соломко

АПРЕЛЬ

*В ночь на 26 апреля 1986г. на
Чернобыльской АЭС произошла авария...*

Молчу с утра, как обреченный,
Куда ни гляну – ни души...
Под всхлип Чернобыльского звона
Молчат угрюмо этажи.

Глазницы окон почернели –
Там аспид правит – глаз коли.
Кто слыл детьми – на самом деле
Теперь стал пасынком Земли.

Дома ли это? Божье ль благо?
Они с высот своих крутых
Стоят, подобно саркофагам,
Тем, кто пока еще в живых.

Не до улыбок, не до смеха,
Когда тускнеют небеса.
Знать стала в жизни главной вехой
Неотвратимая слеза.

Апрель...А в небе тучи стает...
Сквозь запотевшее окно
Гляжу...Увы, в глазах темно,
Свет и Надежды угасают...
А где же Солнце? Где оно?

АПРЕЛЬСКОЙ НОЧЬЮ

*В ночь на 26 апреля 1986 г. первые дежурные
караулы,
прибывшие на Чернобыльскую АЭС, возглавляли
офицеры Владимир Правик и Виктор Кибенюк.*

Десятки лет, дач то там – сотни,

Несли нам весны птичью трель,
И вот средь ночи Преисподней
Оборотился вдруг апрель.
И вся земля в немом ознобе,
Лишаясь света и тепла,
Одно лишь слово нам «Чернобыль»
В мгновение то произнесла.

...Грохочут взрывы, пламя хлещет,
В огне поля, луга и лес –
С оскалом дьявол сам зловеще
Коснулся, кажется, небес.

Хлестнула по сердцу тревога...
В разгул неистовства и зла
Она пожарных в путь-дорогу
Апрельской ночью увела.

Пред пастью огненной Геенны,
Какой еще не видел мир,
Предстал, присягой вдохновленный,
Владимир Правик – командир.

А с ним в строю неколебимо,
Полесье грудью заслоня,
Отряд отважных побратимов
Пришел на линию огня.

Вслед, хоть душа еще не знала
Пленённых атомов дорог,
Вёл огнеборцев без забрала
На битву Виктор Кибенок.

Под стон Чернобыльского звона
Отнюдь неведомой тропой
Два командира непреклонно
Вели отряды за собой.

Никто не дрогнул в том горниле!
И весть пошла во все концы:
Наперекор нечистой силе
Страх не ведают бойцы...

Через поверженні стени
Идут они, презрев тот страх,
Многоголовую Геенну
Ниспровергая тут же в прах.

Они идут и побеждают!

.....
И воспарил над степью птах,
И солнце заново сияет...
Солдаты! Небо присягает:
Ваш Подвиг будет жить в веках!

Соломко Я. Листая годы: Стихи / Я. Соломко. –
Днепропетровск : 2006. – С. 7, 8-9.

В. Старченко

і по Чорнобиллю опечена земля щороку
бинтується квітами вишневих садків
немов у величезному госпіталі із зоряною стелею
і солов'їний реквієм травневих ночей
лякає нас чистотою тону сирітської пташини
опечаленої тим що хтось помре не дослухавши
жалобу солов'я – жалобу джерельних струмків
схлюпу весла і чиркання плескунців річкою
серед ночі коли довго не спиться закоханим
і зароджується кволе життя у материнських водах

сон розуму народжує хвору уяву
та гірше – нічна оргія запаленого мозку
після чого уяві лишається чорнобиль.

Старченко В. Ненаситець: Поезії / В. Старченко. –
Дніпропетровськ : Поліграфіст, 1997. – С. 39.

О. Тараненко

НАБАТ

Цей чорнобильський дзвін
У затишному сквері
Уособлює жах,

Хоч і мирно звиса.
Ніби пам'ятник він
Термоядерній ері,
Як дзвінок на вратах,
Що ведуть в небеса.
Поряд гра дітвора,
Сміх веселий злітає,
Тільки тих голосів
Не відлунює він.
Та настане пора –
І вона запитає,
Від яких це часів
Тут сумує цей дзвін?
Аби святками звав
Десь на храмовій вежі,
Звичним був би стократ
З правом голосу він.
Тим же, хто побував
У підступній пожежі,
Душу рве, як набат,
Нерухомий той дзвін.

Тараненко О. Набат / О. Тараненко // Чорнобилець Придніпров'я. – 2010. – № 5-6. – С. 24.

В. Теплов

ЧЕРНОЕ ЧИСЛО

Привыкают к *распадам* чернобыльцы
(Хошь не хошь – а должны привыкать!)
У чернобыльцев есть Богородица –
Горемычная Родина-мать...

Не кляню, не корю, не ругаю я
Всех её «исторических» лиц,
Как и братья мои, догораю я
На распадах *гремучих* частиц.
А вокруг размножаются *льготники*
(Ах, гори это слово огнём!).
Вот и мы *никакие* работники:
На одних лишь лекарствах живём.

Над Чернобылем чёрные арии
Вьёт апрель из числа 26...
Ликвидаторам страшной аварии
Дорога светлой Родины честь.

...Нет той Родины, нету той матери,
Надо *новую* выстрадать нам.
Не плошайте, друзья-ликвидаторы!
Выживайте назло господам!
Выживайте назло всем смертям!

Теплов В. Зодиакальный свет : Стихи и поэмы /
В. Теплов . – Днепропетровск : Поліграфіст,
2002. – С. 31.

ГРУСТНЫЙ ДЕНЬ

Инвалиды Чернобыля,
Вам давно все немило...
Вам бы премию Нобеля
За служение миру.

Вы – пронзенные стронцием,
Как Гераклы, открыто
Отказались пристроиться
К тем, кто ищет корыто...

В грустный День Инвалидов
Да свершилось бы чудо:
Без услуг «айболитов»
Жизнь меняется круто –

Все проснулись здоровыми,
Без аптечногохлама.
Все свечами Христовыми
Чистят душ своих храмы...

Инвалиды Чернобыля,
Вы, как скалы, стоите.
Ни к чему вам некрополи,
Ни к чему суициды...

Ваша жизнь очень скромная,
Мне близки ваши беды...
Вам спасибо огромное
За спасенье планеты!

АИСТЫ ЧЕРНОБЫЛЯ

Ну, как тут не быть выселенцу веселым,
Ну, как тут ему о добре не мечтать,
Когда в загрязненные стронцием села
Весной стали аисты вновь прилетать?!

Теплов В. Серебряные строки : Стихи и поэмы /
В. Теплов . – Днепропетровск : Сич, 2008. – С. 190,
192.

Л. Третьяк

Чернобиль – зірка Полину,
Смерть і страждання, і біль.
Згинуло все – і провину
Кинули в очі, як сіль.

А, може, і Бога забули
В дивнім, квітучім краю?
Безліч гріхів лиш набули
В даному Богом раю.

І, може, блаженний, здалося,
Гріх той людський відмолив,
З давніх-давен повелося:
Хтось від гріха боронив.

Тож кайтеся, люди! Моліться...
Бог милосердний, святий.
Господу ви поклоніться –
Край ви повернете свій.

Черно...Быль: Проза. Стихи. –
Днепропетровск : Гамалия, 2006. – С. 96.

Поетичні джерела

1. **Антологія поезії Придніпров'я** / Під загальн. ред. В. Коржа ; упоряд. В. Савченко. – Дніпропетровськ: Січ, 1999. – 415 с.
2. **Антоненко А.** Песня прожитих лет : Літературно-художнє видання. Рос. та укр. мовами / А. Антоненко. – Дніпропетровськ: ІМА-прес. – 2008. – 380с. +20 с. вклейка.
3. **Бідняк Г. П.** Молитва перед іконою України: Вибрані поезії / Г. П. Бідняк. – Дніпропетровськ: Пороги, 1994. – 248 с.
4. **Бідняк Г. П.** З Україною в серці / Г. П. Бідняк. – Дніпропетровськ : Пороги, 1993. – 148 с.
5. **Дев'ятко Н.** Три кроки до Світанку: Вірші. Проза / Н. Дев'ятко. Дніпропетровськ: Гамалія, 2005. – 112 с.
6. **Демин А.** На Библию я руку положил... : Стихотворения. Баллады. Поэма / А. Демин. – Днепропетровск : Инновация, 2011. – 82 с.
7. **Кашаев П. Н.** Твое огниво: Стихи и песни / П. Н. Кашаев. – Днепропетровск : ИМА-пресс, 2005. – 240 с.
8. **Макаров І.** Батьківщино моя, Україно: Вірші / І. Макаров. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 240 с.
9. **Кириченко Ю.** Брама спраглого часу: Поезії / Ю. Кириченко. – Дніпропетровськ : Січ, 1991. – 278 с.
10. **Нікуліна Н.** Знамення калини: Вибране / Н. Нікуліна. – Дніпропетровськ : Січ, 2000. – 231 с.
11. **Перепустка до зони Чорнобиль:** Поетична антологія. Друге видання. – К.: ТОВ «ЮГ», 2006. – 176 с.
12. **Соломко Я.** Листая годы: Стихи / Я. Соломко. – Днепропетровск, 2006. – 116 с.
13. **Старченко В.** Ненасытець: Поезії / В. Старченко. – Дніпропетровськ: Поліграфіст, 1997. – 111 с.
14. **Тараненко О.** Набат / О. Тараненко // Чорнобилець Придніпров'я. – 2010. – № 5 – 8. – С. 24.
15. **Теплов В.** Зодиакальный свет: Стихи и поэмы / В. Теплов. – Дніпропетровськ: Поліграфіст, 2002. – 180 с.
16. **Теплов В.** Серебряные строки: Стихи и поэмы / В. Теплов. – Дніпропетровськ: Січ, 2008. – 310 с.
17. **Черно...Быль:** Проза. Стихи. – Днепропетровск: Гамалія, 2006. – 116 с.

Зміст

<i>Передмова.....</i>	<i>с.3</i>
<i>Антоненко А.....</i>	<i>с.4</i>
<i>Бідняк Г.....</i>	<i>с.4</i>
<i>Дев`ятко Н.....</i>	<i>с.7</i>
<i>Демин О.....</i>	<i>с.9</i>
<i>Калиниченко Г.....</i>	<i>с.11</i>
<i>Кашаєв П.....</i>	<i>с.11</i>
<i>Кириченко Ю.....</i>	<i>с.12</i>
<i>Кібець Ю.....</i>	<i>с.12</i>
<i>Корж В.....</i>	<i>с.13</i>
<i>Макаров І.....</i>	<i>с.16</i>
<i>Минка Ф.....</i>	<i>с.17</i>
<i>Мозолевський Б.....</i>	<i>с.17</i>
<i>Нікуліна Н.....</i>	<i>с.19</i>
<i>Омельченко О.....</i>	<i>с.20</i>
<i>Поливода С.....</i>	<i>с.21</i>
<i>Рибас Є.....</i>	<i>с.22</i>
<i>Соломко Я.....</i>	<i>с.23</i>
<i>Старченко В.....</i>	<i>с.26</i>
<i>Тараненко О.....</i>	<i>с.26</i>
<i>Теплов В.....</i>	<i>с.27</i>
<i>Трет`як Л.....</i>	<i>с.29</i>
<i>Поетичні джерела.....</i>	<i>с.30</i>
<i>Зміст.....</i>	<i>с.31</i>

Літературно-художнє видання

Чорнобилем обпечена земля

/Антологія віршів поетів Придніпров'я про Чорнобиль/

Упорядник Валентина Володимирівна Білявська

Підписано до друку 10.04.2016. 32 стор. Тираж 50 прим.
КЗ «Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М.Светлова»,
49070, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 60.
e-mail: obmsvetlova @i.ua

